

RADOSLAV

— CÂNTEC MAURO-VLAH —

Zorii dimineții prind sa se arate,
Mai mijesc pe ceruri stele 'nflorate
Și Rădoslav doarme somn alinător.
La fereastră-i vine rândunică 'n zbor :

— Scoală, Doamne, nu e de odihnă ceasul,
Și-a întors norocul de la tine pasul.
Craiu viteaz, te scoală, zice rândunica.
S'a sculat asupra-ți țara din spre Lica.
E rascoală 'n Corban, rasvrătit Cotarul,
Din Cetinie 'n Mare și-au aprins hotarul. .

Auzi chemarea deșteptatul riga,
Sare și feciorul spaimăntat și-l strigă :
— Fiul' meu, sosit-a rea și tristă știre :
S'adunăm din toate părțile oștire,
Căci porni răscoala dărză din spre Lica,
Nu vor să mai știe despre noi nimica ;
S'a sculat Corbanul, s'a sculat Cotarul,
Din Cetinie 'n Mare ni-au aprins hotarul! .

Când aude Ciaslan ce vorbește tata,
Merge, suflă 'n goarnă de-și adună ceata,
Vin cu dor de luptă pedestrași vici
Și Dalmașienii vin călări în roi.
Când voinicu 'n luptă oastea și-o porni,
Rădoslav mintosul astfel îi grăi :

— Ia, Ciaslan, ostașii cei mai încercați
Și cu ei lovește-i crâncen pe Croași
Și, de cumva cerul îți ajută ție,
Să 'nfrângi pe Selimir și-a lui cerbicie,
Să 'nprinzi în cale nici oraș, nici sat
Și să nu vinzi robii, căci este pacat.
Potolește, Corbaș, Lica răsvrătită,
Unde-a deschis ochii mama ta iubita.
Eu ma 'ndrept spre Colar, colo la hotare,
De către Cetinie până către Mare:
Focul rasvrătirii veau să-l potolesc,
Vreau sa-i supun, însa nu vreau să-i stropșesc.

Au plecat domneștii luptatori acum
Oștile lor mândre merg cântând pe drum,
Merg vnoioase 'n cale, striga, chiuiesc,
Călăreții veseli ploștile golesc.

S'au ciocnit. Dușmanul Selimir e 'nfrânt,
Oastea lui zdrobita se rasfira 'n vânt.
Dar Ciaslan își uită parintescul sfat,
Arde și dărâmă și oraș și sat.
Jafuind castele, sfarmă tot în cale,
Moarte neagră 'mparte vârful spadei sale,
Iar pe ei mai zdrăveni cauta de i prinde
Robi-i 'mparte oștii, sau în târg îi vinde.

Rădoslav cu buna a 'mpăcat Cotarul,
Însă nenorocul i-a intins amarul ;
S'a sculat asupra-i boarda ticaloasa,
Ca sa i lase și el, cum Ciaslan îi lasa,

Sa se 'mbogațiasca din omor și jaf,
Sate și orașe să prefacă 'n praș
Și sa pângărească sfințele altare,
Fete și neveste sa le ia 'n prinsoare.
Pentru ce nu-i lasă pe învinși sa-i prinda.
Robi sa-i pună 'n lanțuri și în târg să i vândă ?

I-au luat coroana cu scrâșniri de fiara
Și s'au dus la Ciaslan de-l încoronară.
Se vazu nebulun domn încoronat.
De la cap la altul sfoară 'n țar' a dat :

— Cine cu-al meu tată viu la Curte vine,
Sau cine aduce capul lui la mine,
Il primesc alături soț intru domnie
Și impart cu dânsul mândra 'mparație

Milutin aude, neam de rob mișel,
Doisprezece oameni ia pe lângă el,
Merge, răscolește în întreg Cotarul
Unde se ascunde Rădoslav fugarul.
Vrea sa-l găbuiască, viu sau mort să-l dea
Fiului netrebnic, plata sa și-o ia.

Dar o zină buna dintre stânci îi striga :
— Rădoslav, ia sama, amărite riga !
Soarte rea-și indreapta într'acoace pașii,
Că-ți luara urma spurcați ucigașii.
Iata-i sănt aproape, doisprezece vin,
Merge 'n a lor frunte robul Milutin !
Biet batrân, norocul rau te-a mai batut,
Blăstamat fu ceasul fiu când ți-ai cerut,
Blăstămată ziua când veni supt saare, —
Azi, la batrânețe, vrea sa te omoare !

Rădoslav aude vorba bunei zane,
Fuge cât l-ajuta oasele batrâne,
Fuge și apucă drumul către mare,
În albastre valuri cauta scapare.
Il cuprinde marea cu-a lui jale-adânca,
Și s'a prins sârmanul, de un colț de stanca,
S'a lasat de-asupra, de durere frânt :
Marea se 'ngrozește de al lui cuvânt.
Cum rasuna 'n larguri blastamul amar,
Valuri calatoare, stâncile tresar.

— Ciaslan, tu copilul dulce și iubit,
Cu ce dor fierbinte eu mi te am dorit,
Și, când mi te dete cerul indurat,
Vrei sa-mi stingi viața ca dușmân turbat.
Du-te de la mine, du-te, tu, departe,
Tu cel drag odata, tu ce-mi vrei azi moarte,
Du-te, valul marii rece sa te 'nghita
Ca pe mine 'n asta crâncenă clipită !
Soarele de-asupra-ți norii grei sa-l stinga,
Fulgere și flacări trupul sa-ți incinga.
Și pamântu 'n sânu-i nu te mai primească,
Fiu, nepot în viața ție nu-ți zimească,

*In razboiu norocul fuga de la tine,
Pe soție-ți cada jale și rușine.
Să te scuipe 'n fața nemiloși oștenii,
Vin și pâne nu-ți dea nici ei, Dalmațenii,
Fiu fără de suflet, fara Dumnezeu,
Ce platește moartea pentru tatal său!*

*Când își plângea astfel jalea lui adâncă,
De-i cadeau amare lacrimi pe stânca,
Vine în spre dânsul o corăbioară.
Pânzele întinse, salta 'n vânt ușoara,
Iar într'insa mândri marinari latini.
Și, plângând, bătrânul roaga pe straini,
Mator luând cerul, soarele 'ndurat,
Ca să-l ia, sa-l ducă la ferm pe uscat.*

*Au avut latinii suflet omenos,
Inimă creștina, gând prietenos,
C'ascultându-i ruga, îl luară sus,
Și la ei in Lațiu pe bătrân l-au dus...*

*Rădoslav coboara, drumul Romei ține,
Unde ca pe-un rigă îl primiră bine.
S'a 'nsurat și cerul alt copil i-a dat:
Patimir îi zise când l-a botezat,
Care, printre oameni de bun neam crescând,
Soață o Romană și-a luat curând.
Fiu frumos îi dete, Paulimir numit,
La Sloveni ajunse rigă strălucit....*

I. U. Soricu.

STEJARUL

*Indurerat se înclina stejarul,
Când fierul oțelit îl săgeta:
N'ar fi crezut să-i profaneze-altarul
In cate-un șir de secole dormia...*

*Luptându-se cu-a cerului mânie
Să ni păstreze vechile minuni,
Coroana-i verde vuia poesie
Și basmele rămase din străbuni...*

*Răcoarea crăcilor, largi de evantuie,
Cerneă balsam atătora priviri.
Incrementit supt bolta de văpaie...
Părea un zeu desprins din amintiri*

*Ascuns a stat odată 'n el Hatmanul,—
Trimes de Vodă peste Jiuu în sus,
Și, înfruntând cu oastea lui dușmânul,
I-a 'ngenunchiat credința lui Isus.*

*Din umbră-i au purces, vârtej, pandurii
Să 'nfâpluiască Țării falnic scut...
Strângea în brațe freamătul pădurii
Tainic vorbind celor ce l-au cunoscut...*

*Atâtea nunți supt bruna lui comoară
Au înflorit... Și lacrimi și povești...
Monarh divin, piticul te doboară,
Da 'n mintea noastră pururi viețuiești!...*

Adelina I. Cârdei.